

Bzdochy (Hemiptera: Heteroptera) pohoria Pienin (Západné Karpaty)

Vladimír HEMALA

Ústav botaniky a zoologie, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, Kotlářská 2, CZ-611 37 Brno
E-mail: vladimir.hemala@gmail.com

Úvod

Bzdochy Pienin sú dosiaľ relatívne málo preskúmané, pričom výrazne lepšia je situácia na ich poľskej strane ako na slovenskej. Zatiaľ čo z poľských Pienin je dosiaľ známych spolu 264 druhov^{2-4, 6-7, 9-12, 14, 16-27, 29-32, 42-46}, v slovenských Pieninách to bolo do roku 2017 len 34 druhov^{1, 13, 15, 28, 33-40}. Počas posledného prieskumu v roku 2017, ktorý sa uskutočnil počas XLI. Východoslovenského tábora ochrancov prírody, bolo naznamenaných 54 ďalších druhov dovtedy nenaznamenaných na slovenskej strane pohoria¹³, čím sa počet v súčasnosti známych druhov slovenských Pienin zdvoihol na 88. Kedže z toho iba 9 druhov nie je zatiaľ známych zároveň aj z poľskej strany, súhrnný počet druhov doteraz známych v obidvoch častiach Pienin dokopy je 273.

Druhy zaradené na červených zoznamoch

Teloleuca branczikii (Reuter, 1891) (čeľad' Saldidae) → Obr. 1

Červený zoznam Slovenska: LR:nt (= takmer ohrozený) (Štepanovičová & Bianchi 2001)

Lokalita: PL: Krościenko nad Dunajcem, 7.VII.1910 (Smreczyński 1954)

SK: „na brehu Dunajca v Pieninách“, J. Roubal legit [?1919–1938] (Balthasar 1942)

SK: Červený Kláštor, 8.VIII.1969 (Rus 2004)

Eurycolpus flaveolus (Stål, 1858) (čeľad' Miridae) → Obr. 2

Polska czerwona księga: EN (= ohrozený) (Drohojowska i in. 2002)

EX (= vyhynutý) (Gorczyca 2004)

Poznámka: V Poľsku známy výlučne iba z pohoria Pienin!

Lokalita: PL: Krościenko, 4.VIII.[?] (Smreczyński 1954)

PL: „Pieniny, z Krościenka do Szczawnicy“, 20.VIII.1910 (Smreczyński 1954)

PL: Marcelowy Wąwoz, 16.VIII.2005 (Taszakowski & Pasińska 2017)

PL: Kotłowy Potok, 20.VIII.2005 (Taszakowski & Pasińska 2017)

PL: Polana Podłaźce, 19.VIII.2006 i 6.VI.2007 (Taszakowski & Pasińska 2017)

SK: Haligovské skaly, 1.VIII.2017 (Hemala in press.)

SK: Stráňany, dolina Kýčerského potoka, 3.VIII.2017 (Hemala in press.)

1: *Teloleuca branczikii*. Zbierkový kus zo zbierok Moravského múzea v Brne. Fotil: Luboš Dembický.

2: *Eurycolpus flaveolus*. ♂, Haligovské skaly, 1.VIII.2017, V. Hemala lgt. Fotil: Luboš Dembický.

Tuponia prasina (Fieber, 1864) (čeľad' Miridae)

Polska czerwona księga: LC (= najmenej ohrozený) (Drohojowska i in. 2002)

Lokalita: PL: Krościenko (Smreczyński 1954)

Eurydema fieberi Fieber, 1837 (čeľad' Pentatomidae)

Polska czerwona księga: LC (= najmenej ohrozený) (Drohojowska i in. 2002)

Lokalita: PL: východná časť PPN, 25.VIII.2004 (Lis B. & Lis J. A. 2009)

Druhy dosiaľ neznáme na území Slovenska

Tieto druhy dosiaľ nie sú známe nielen na slovenskej strane Pienin, ale ani nikde inde na území Slovenskej republiky.

Corixa dentipes Thomson, 1869 (čeľad' Corixidae)

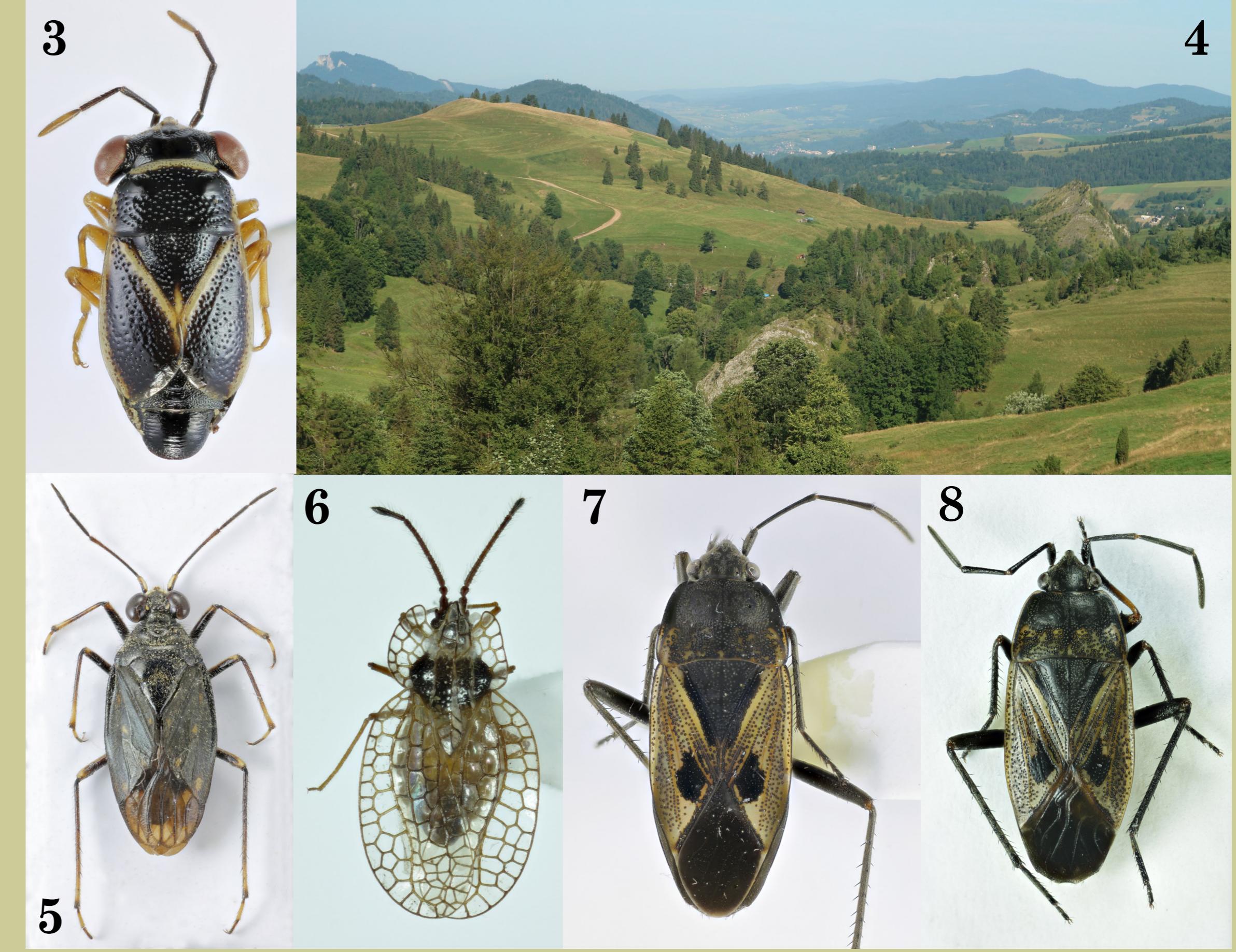
Lokalita: PL: Sromowce Wyżnie, tri lokality v blízkom okolí (Mielewczyc 1978)

Phytocoris confusus Reuter, 1896 (čeľad' Miridae)

Lokalita: PL: „Pieniny“ (Smreczyński 1954)

Scoloposcelis pulchella (Zetterstedt, 1838) (čeľad' Anthocoridae)

Lokalita: PL: Macelowa Góra, 30.VII.1993 (Lis B. 2001)

3: *Geocoris gryllioides*. ♂, Male Pieniny, Berešník, 4.VIII.2017. 4: *Pohlod pod doliny Bialej Wody*, na vršku Berešník (naľavo) a Smolegovu Skalu (pod ním napravo) sponzore sedla Rozdiel na poľskej strane, v pozadi naľavo Tri Koruny a napravo počiatok svahov Beskidu Šałeckiego a ďalej v pozadi pohorie Gorce. Dole v pozadi medzi stromami Kociubala Skala. 5: *Macrocaldula scotica* (Curtis, 1835). Červený Kláštor, 2.VIII.2017, V. Hemala lgt. 6: *Rhyparochromus foliacea* (Fallén, 1807). Stráňany, dolina Kýčerského potoka. 7: *Rhyparochromus pheonicus* (Rossi, 1794). Haligovské skaly. 8: *Rhyparochromus pini*. Ilustračná fotografia kusu zo zbierky autora. Na posledných dvoch fotografiách vidieť jemný rozdiel v okraju štitu medzi dvoma podobnými druhami. Fotil: Luboš Dembický (3–8), Vladimír Hemala (4).

Druhy nové pre územie Pienin

Geocoris gryllioides (Linnaeus, 1761) (čeľad' Geocoridae) → Obr. 3

Lokalita: Male Pieniny, na úpäti vrchu Berešník, na poľnej ilovitej ceste v blízkosti salaša, 49°23'54.70"N 20°34'44.12"E, 4.VIII.2017, 1 ♂, V. Hemala lgt. et det.

Druhy známe iba zo slovenskej strany Pienin

Saldula saltatoria (Linnaeus, 1758) (čeľad' Saldidae)

Lokalita: Červený Kláštor, 8.VIII.1969 (Rus 2004)

Dictyla echii (Schrank, 1782) (čeľad' Tingidae) → Obr. 9

Lokalita: Haligovské skaly, 1.VIII.2017 (Hemala in press.)

Adelphocoris vandalicus (Rossi, 1790) (čeľad' Miridae) → Obr. 10

Lokalita: Kamienka, OChÚ Rička, 2.VIII.2017 (Hemala in press.)

slatinné lúky v závere doliny potoka Rička, 2.VIII.2017 (Hemala in press.)

Spilostethus saxatilis (Scopoli, 1763) (čeľad' Lygaeidae)

Lokalita: Kamienka, OChÚ Rička, 2.VIII.2017 (Hemala in press.)

Stráňanské sedlo → hrebeň pod Vysokými Skalkami, 3.VIII.2017 (Hemala in press.)

Cymus claviculus (Fallén, 1807) (čeľad' Cymidae)

Lokalita: Červený Kláštor, 1.IX.1959 (Stehlík & Vavřinová 1996)

Cymus glandicolor Hahn, 1832 (čeľad' Cymidae) → Obr. 11

Lokalita: Jarabina, 30.IX.1978 (Stehlík & Vavřinová 1996)

slatinné lúky v závere doliny potoka Rička, 2.VIII.2017 (Hemala in press.)

Stráňany, dolina Kýčerského potoka, 3.VIII.2017 (Hemala in press.)

Litmanová, dolina potoka Rozdiel, 4.VIII.2017 (Hemala in press.)

Drymus sylvaticus (Fabricius, 1775) (čeľad' Rhyparochromidae)

Lokalita: Velký Lipník, 13.IX.1981 (Stehlík & Vavřinová 1998)

Gastrodes abietum Bergroth, 1914 (čeľad' Rhyparochromidae)

Lokalita: Jarabina, 30.IX.1978 (Stehlík & Vavřinová 1998)

Velký Lipník, 13.IX.1981 (Stehlík & Vavřinová 1998)

Rhyparochromus pini (Linnaeus, 1758) (čeľad' Rhyparochromidae) → Obr. 8

Lokalita: Červený Kláštor (Stehlík & Vavřinová 1999)

Jarabina (Stehlík & Vavřinová 1999)

Literatúra

- Baldach V. 1942. Faunistické základy polodivokého živočícha na Morave a v okolí. Opuscula Entomologica 11. – Biuletyn Muzeum Narodowego w Krakowie, 5: 25–29.
Barták W. Lata 1960. Owad (W. K. Zarecki red.). Praca Państwowej Komisji Biologicznej. Warszawa: 304–305.
Cieślak A., Leksińska I. 1977. Usprawiedlzenie oznaczenia gatunku Phytocoris pheonicus (Hemiptera-Heteroptera) z Biuletynu Muzeum Narodowego w Krakowie, 20: 205–209.
Dobrowolski M. 1965. Fauna owadów Polski. Tom 1. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1967. Fauna owadów Polski. Tom 2. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1968. Fauna owadów Polski. Tom 3. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1970. Fauna owadów Polski. Tom 4. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1971. Fauna owadów Polski. Tom 5. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1972. Fauna owadów Polski. Tom 6. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1973. Fauna owadów Polski. Tom 7. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1974. Fauna owadów Polski. Tom 8. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1975. Fauna owadów Polski. Tom 9. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1976. Fauna owadów Polski. Tom 10. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1977. Fauna owadów Polski. Tom 11. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1978. Fauna owadów Polski. Tom 12. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1979. Fauna owadów Polski. Tom 13. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1980. Fauna owadów Polski. Tom 14. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1981. Fauna owadów Polski. Tom 15. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1982. Fauna owadów Polski. Tom 16. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1983. Fauna owadów Polski. Tom 17. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1984. Fauna owadów Polski. Tom 18. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1985. Fauna owadów Polski. Tom 19. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1986. Fauna owadów Polski. Tom 20. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1987. Fauna owadów Polski. Tom 21. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1988. Fauna owadów Polski. Tom 22. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1989. Fauna owadów Polski. Tom 23. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1990. Fauna owadów Polski. Tom 24. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1991. Fauna owadów Polski. Tom 25. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1992. Fauna owadów Polski. Tom 26. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1993. Fauna owadów Polski. Tom 27. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1994. Fauna owadów Polski. Tom 28. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1995. Fauna owadów Polski. Tom 29. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1996. Fauna owadów Polski. Tom 30. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1997. Fauna owadów Polski. Tom 31. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1998. Fauna owadów Polski. Tom 32. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 1999. Fauna owadów Polski. Tom 33. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 2000. Fauna owadów Polski. Tom 34. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 2001. Fauna owadów Polski. Tom 35. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 2002. Fauna owadów Polski. Tom 36. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 2003. Fauna owadów Polski. Tom 37. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 2004. Fauna owadów Polski. Tom 38. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 2005. Fauna owadów Polski. Tom 39. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1–251.
Dobrowolski M. 2006. Fauna owadów Polski. Tom 40. – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa: 1